

TRACTATENBLAD
VAN HET
KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1968 Nr. 129

A. TITEL

*Verdrag betreffende de accommodatie aan boord van vissersschepen
(Verdrag Nr. 126 aangenomen door de Internationale Arbeids-
conferentie in haar vijftigste zitting);
Genève, 21 juni 1966*

B. TEKST**Convention concerning accommodation on Board
Fishing Vessels**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fiftieth Session on 1 June 1966, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to accommodation on board fishing vessels, which is included in the sixth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-first day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-six the following Convention, which may be cited as the Accommodation of Crews (Fishermen) Convention, 1966:

PART I*General Provisions***Article 1**

1. This Convention applies to all sea-going mechanically propelled ships and boats, of any nature whatsoever, whether publicly or privately owned, which are engaged in maritime fishing in salt waters and are registered in a territory for which this Convention is in force.

2. National laws or regulations shall determine when ships and boats are to be regarded as sea-going for the purpose of this Convention.

3. This Convention does not apply to ships and boats of less than 75 tons: Provided that the Convention shall be applied to ships and boats of between 25 and 75 tons where the competent authority determines, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, that this is reasonable and practicable.

4. The competent authority may, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, use length instead of tonnage as a parameter for the purposes of this Convention, in which event the Convention does not apply to ships and boats of less than 80 feet (24.4 metres) in length: Provided that the Convention shall be applied to ships and boats of between 45

**Convention concernant le logement à bord des
bateaux de pêche**

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 1er juin 1966, en sa cinquantième session;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions concernant le logement à bord des bateaux de pêche, question qui est comprise dans le sixième point à l'ordre du jour de la session;

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale,

adopte, ce vingt et unième jour de juin mil neuf cent soixante-six, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur le logement à bord des bateaux de pêche, 1966.

PARTIE I

Dispositions générales

Article 1

1. La présente convention s'applique à tous les navires et bateaux de mer à propulsion mécanique, quels qu'ils soient, de propriété publique ou privée, affectés à la pêche maritime dans les eaux salées et immatriculés dans un territoire pour lequel cette convention est en vigueur.

2. La législation nationale déterminera les conditions dans lesquelles les navires et bateaux seront réputés navires et bateaux de mer aux fins de l'application de la présente convention.

3. La présente convention ne s'applique pas aux navires et bateaux jaugeant moins de 75 tonneaux; toutefois, lorsque l'autorité compétente décide, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, que cela est raisonnable et réalisable, la convention s'appliquera aux navires et bateaux jaugeant de 25 à 75 tonneaux.

4. L'autorité compétente peut, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, utiliser comme critère la longueur au lieu du tonnage aux fins de la présente convention; dans ce cas, la convention ne s'applique pas aux navires et bateaux d'une longueur inférieure à 24,4 mètres (80 pieds). Toutefois, lorsque l'autorité décide, après consultation des organi-

and 80 feet (13.7 and 24.4 metres) in length where the competent authority determines, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, that this is reasonable and practicable.

5. This Convention does not apply to—

- (a) ships and boats normally employed in fishing for sport or recreation;
- (b) ships and boats primarily propelled by sail but having auxiliary engines;
- (c) ships and boats engaged in whaling or similar pursuits;
- (d) fishery research and fishery protection vessels.

6. The following provisions of this Convention do not apply to vessels which normally remain away from their home ports for periods of less than 36 hours and in which the crew does not live permanently on board when in port:

- (a) Article 9, paragraph 4;
- (b) Article 10;
- (c) Article 11;
- (d) Article 12;
- (e) Article 13, paragraph 1;
- (f) Article 14;
- (g) Article 16:

Provided that in such vessels adequate sanitary installations as well as messing and cooking facilities and accommodation for resting shall be provided.

7. The provisions of Part III of this Convention may be varied in the case of any vessel if the competent authority is satisfied, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, that the variations to be made provide corresponding advantages as a result of which the over-all conditions are no less favourable than those that would result from the full application of the provisions of the Convention; particulars of all such variations shall be communicated by the Member to the Director-General of the International Labour Office, who shall notify the Members of the International Labour Organisation.

Article 2

In this Convention—

- (a) the term "fishing vessel" or "vessel" means a ship or boat to which the Convention applies;

sations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, que cela est raisonnable et réalisable, la convention s'appliquera aux navires et bateaux longs de 13,7 à 24,4 mètres (45 à 80 pieds).

5. La convention ne s'applique pas:

- a) aux navires et bateaux utilisés normalement pour la pêche sportive ou de plaisance;
- b) aux navires et bateaux dont la voile est le principal moyen de propulsion, mais qui sont équipés de moteurs auxiliaires;
- c) aux navires et bateaux affectés à la chasse à la baleine ou à des opérations analogues;
- d) aux navires de recherche ou de protection des pêcheries.

6. Les dispositions suivantes de la présente convention ne s'appliquent pas aux bateaux qui, normalement, ne retournent pas à leur port d'attache pendant des périodes inférieures à trente-six heures et dont l'équipage ne vit pas en permanence à bord lorsqu'ils sont au port:

- a) article 9, paragraphe 4;
- b) article 10;
- c) article 11;
- d) article 12;
- e) article 13, paragraphe 1;
- f) article 14;
- g) article 16.

Toutefois, les bateaux susvisés devront être équipés d'installations sanitaires suffisantes et des aménagements nécessaires pour que l'équipage puisse prendre ses repas, préparer des aliments et se reposer.

7. Il pourra être dérogé à la pleine application des dispositions de la partie III de la présente convention à l'égard de tout bateau si, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, l'autorité compétente estime que les modalités de la dérogation entraîneront des avantages ayant pour effet d'établir des conditions qui, dans l'ensemble, ne seront pas moins favorables que celles qui auraient découlé de la pleine application de la convention. Des détails sur toutes les dérogations de cette nature seront communiqués par le Membre intéressé au Directeur général du Bureau international du Travail, qui en informera les Membres de l'Organisation internationale du Travail.

Article 2

Aux fins de la présente convention:

- a) les termes „bateau de pêche” ou „bateau” désignent tout navire ou bateau auquel la convention s'applique;

- (b) the term "tons" means gross registered tons;
- (c) the term "length" means the length measured from the fore part of the stem on the line of the forecastle deck to the after side of the head of the sternpost, or to the foorside of the rudder-stock where no sternpost exists;
- (d) the term "officer" means a person other than a skipper ranked as an officer by national laws or regulations or, in the absence of any relevant laws or regulations, by collective agreement or custom;
- (e) the term "rating" means a member of the crew other than an officer;
- (f) the term "crew accommodation" includes such sleeping rooms, mess rooms and sanitary accommodation as are provided for the use of the crew;
- (g) the term "prescribed" means prescribed by national laws or regulations, or by the competent authority;
- (h) the term "approved" means approved by the competent authority;
- (i) the term "re-registered" means re-registered on the occasion of a simultaneous change in the territory of registration and in the ownership of the vessel.

Article 3

1. Each Member for which this Convention is in force undertakes to maintain in force laws or regulations which ensure the application of the provisions of Parts II, III and IV of this Convention.

2. The laws or regulations shall—

- (a) require the competent authority to bring them to the notice of all persons concerned;
- (b) define the persons responsible for compliance therewith;
- (c) provide for the maintenance of a system of inspection adequate to ensure effective enforcement;
- (d) prescribe adequate penalties for any violation thereof;
- (e) require the competent authority to consult periodically the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations, where such exist, in regard to the framing of regulations, and to collaborate so far as practicable with such parties in the administration thereof.

- b) le terme „tonneaux” signifie les tonneaux de jauge brute;
- c) le terme „longueur” signifie la distance entre, d'une part, le point d'intersection de l'avant de l'étrave et de la ligne prolongeant le pont, et, d'autre part, l'arrière de la tête de l'étambot, ou l'avant de la mèche du gouvernail lorsqu'il n'y a pas d'étambot;
- d) le terme „officier” signifie toute personne, à l'exclusion du patron, ayant rang d'officier d'après la législation nationale ou, à défaut d'une telle législation, d'après les conventions collectives ou la coutume;
- e) le terme „personnel subalterne” signifie tout membre de l'équipage autre qu'un officier;
- f) le terme „logement de l'équipage” comprend les postes de couchage, réfectoires et installations sanitaires prévus pour être utilisés par l'équipage;
- g) le terme „prescrit” signifie prescrit par la législation nationale ou par l'autorité compétente;
- h) le terme „approuvé” signifie approuvé par l'autorité compétente;
- i) le terme „nouvelle immatriculation” signifie une nouvelle immatriculation à l'occasion d'un changement simultané de pavillon et de propriété d'un bateau.

Article 3

1. Tout Membre pour lequel la présente convention est en vigueur s'engage à maintenir en vigueur une législation propre à assurer l'application des dispositions contenues dans les parties II, III et IV de la convention.

2. Ladite législation:

- a) obligera l'autorité compétente à notifier à tous les intéressés les dispositions qui seront prises;
- b) précisera les personnes qui sont chargées d'en assurer l'application;
- c) prévoira l'institution et le maintien d'un régime d'inspection propre à assurer effectivement l'observation des dispositions prises;
- d) prescrira des sanctions adéquates pour toute infraction;
- e) obligera l'autorité compétente à consulter périodiquement les organisations d'armateurs à la pêche et les organisations de pêcheurs, s'il en existe, en vue d'élaborer les règlements et de collaborer dans toute la mesure possible avec les parties intéressées à la mise en application de ces règlements.

PART II*Planning and Control of Crew Accommodation***Article 4**

Before the construction of a fishing vessel is begun, and before the crew accommodation of an existing vessel is substantially altered or reconstructed, detailed plans of, and information concerning, the accommodation shall be submitted to the competent authority for approval.

Article 5**1. On every occasion when –**

- (a) a fishing vessel is registered or re-registered,
- (b) the crew accommodation of a vessel has been substantially altered or reconstructed, or
- (c) complaint that the crew accommodation is not in compliance with the terms of this Convention has been made to the competent authority, in the prescribed manner and in time to prevent any delay to the vessel, by a recognised fishermen's organisation representing all or part of the crew or by a prescribed number or proportion of the members of the crew of the vessel,

the competent authority shall inspect the vessel and satisfy itself that the crew accommodation complies with the requirements of the laws and regulations.

2. Periodical inspections may be held at the discretion of the competent authority.

PART III*Crew Accommodation Requirements***Article 6**

1. The location, means of access, structure and arrangement of crew accommodation in relation to other spaces shall be such as to ensure adequate security, protection against weather and sea and insulation from heat or cold, undue noise or effluvia from other spaces.

2. Emergency escapes shall be provided from all crew accommodation spaces as necessary.

PARTIE II

Etablissement des plans et contrôle du logement de l'équipage

Article 4

Avant que ne soit commencée la construction d'un bateau de pêche et avant que ne soit modifié d'une manière importante, ou reconstruit, le logement de l'équipage à bord d'un bateau de pêche existant, les plans détaillés de ce logement, accompagnés de tous renseignements utiles, seront soumis pour approbation à l'autorité compétente.

Article 5

1. L'autorité compétente inspectera tout bateau de pêche et s'assurera que le logement de l'équipage est conforme aux conditions exigées par la législation lorsque:

- a) il sera procédé à la première immatriculation ou à une nouvelle immatriculation du bateau;
- b) le logement de l'équipage aura été modifié d'une manière importante ou reconstruit;
- c) soit une organisation de pêcheurs reconnue et représentant tout ou partie de l'équipage, soit un nombre ou un pourcentage prescrit des membres de l'équipage, se sera plaint à l'autorité compétente, dans la forme prescrite et assez tôt pour éviter tout retard au bateau de pêche, que le logement de l'équipage n'est pas conforme aux dispositions de la convention.

2. L'autorité compétente pourra procéder à des inspections périodiques chaque fois qu'elle le souhaitera.

PARTIE III

Prescriptions relatives au logement de l'équipage

Article 6

1. L'emplacement, les moyens d'accès, la construction et la disposition du logement de l'équipage par rapport aux autres parties du bateau de pêche seront tels qu'ils assureront une sécurité suffisante, une protection contre les intempéries et la mer, ainsi qu'un isolement contre la chaleur, le froid, le bruit excessif et les odeurs ou émanations provenant des autres parties du bateau.

2. Les différentes parties du logement de l'équipage devront être pourvues d'issues de secours pour autant que cela sera nécessaire.

3. Every effort shall be made to exclude direct openings into sleeping rooms from fish holds and fish meal rooms, from spaces for machinery, from galleys, lamp and paint rooms or from engine, deck and other bulk store rooms, drying rooms, communal wash places or water closets. That part of the bulkhead separating such places from sleeping rooms and external bulkheads shall be efficiently constructed of steel or other approved substance and shall be watertight and gastight.
4. External bulkheads of sleeping rooms and mess rooms shall be adequately insulated. All machinery casings and all boundary bulkheads of galleys and other spaces in which heat is produced shall be adequately insulated when there is a possibility of resulting heat effects in adjoining accommodation or passageways. Care shall also be taken to provide protection from heat effects of steam and/or hot-water service pipes.
5. Internal bulkheads shall be of approved material which is not likely to harbour vermin.
6. Sleeping rooms, mess rooms, recreation rooms and passageways in the crew accommodation space shall be adequately insulated to prevent condensation or over-heating.
7. Main steam and exhaust pipes for winches and similar gear shall, whenever technically possible, not pass through crew accommodation or through passageways leading to crew accommodation; where they do pass through such accommodation or passageways they shall be adequately insulated and encased.
8. Inside panelling or sheeting shall be of material with a surface easily kept clean. Tongued and grooved boarding or any other form of construction likely to harbour vermin shall not be used.
9. The competent authority shall decide to what extent fire prevention or fire retarding measures shall be required to be taken in the construction of the accommodation.
10. The wall surface and deckheads in sleeping rooms and mess rooms shall be easily kept clean and, if painted, shall be light in colour; lime wash must not be used.
11. The wall surfaces shall be renewed or restored as necessary.

3. Sera évitée, dans toute la mesure possible, toute ouverture directe reliant les postes de couchage aux cales à poisson ou à farine de poisson, aux salles de machines et chaufferies, aux cuisines, à la lampisterie, aux magasins à peinture, aux magasins du pont et de la machine et autres magasins généraux, aux séchoirs, aux locaux affectés aux soins de propreté en commun ou aux water-closets. Les parties de cloisons séparant ces locaux des postes de couchage, ainsi que les cloisons extérieures de ceux-ci seront convenablement construites en acier ou en tout autre matériau approuvé, et elles seront imperméables à l'eau et aux gaz.

4. Les parois extérieures des postes de couchage et des réfectoires seront convenablement calorifugées. Les encassemens de machines, ainsi que les cloisons qui limitent les cuisines ou les autres locaux dégageant de la chaleur seront convenablement calorifugés chaque fois que cette chaleur pourra incommoder dans les aménagements et les coursives adjacentes. Des dispositions seront également prises pour réaliser une protection contre la chaleur dégagée par les canalisations de vapeur et d'eau chaude.

5. Les cloisons intérieures seront construites en un matériau approuvé, non susceptible d'abriter de la vermine.

6. Les postes de couchage, les réfectoires, les salles de récréation et les coursives situées à l'intérieur du logement de l'équipage seront convenablement isolés de façon à éviter toute condensation ou toute chaleur excessive.

7. Les tuyauteries principales de vapeur et d'échappement des treuils et autres appareils auxiliaires semblables ne devront pas passer par le logement de l'équipage ni par les coursives conduisant à ce logement, à moins qu'il ne soit techniquement impossible de l'éviter. Dans ce dernier cas, les tuyauteries devront être convenablement calorifugées et placées dans un encassemement.

8. Les panneaux ou vaigrages intérieurs seront faits d'un matériau dont la surface puisse aisément être maintenue en état de propreté. Les planches assemblées à rainure et à languette ou toute autre forme de construction susceptible d'abriter de la vermine devront pas être utilisées.

9. L'autorité compétente décidera dans quelle mesure des dispositions tendant à prévenir l'incendie ou à en retarder la propagation devront être prises dans la construction du logement.

10. Les parois et plafonds des postes de couchage et réfectoires devront pouvoir être maintenus aisément en état de propreté et devront, s'ils sont peints, être d'une couleur claire; l'emploi d'enduits à la chaux sera interdit.

11. Les parois intérieures seront refaites ou réparées quand la nécessité s'en fera sentir.

12. The decks in all crew accommodation shall be of approved material and construction and shall provide a surface impervious to damp and easily kept clean.

13. Overhead exposed decks over crew accommodation shall be sheathed with wood or equivalent insulation.

14. Where the floorings are of composition the joinings with sides shall be rounded to avoid crevices.

15. Sufficient drainage shall be provided.

16. All practicable measures shall be taken to protect crew accommodation against the admission of flies and other insects.

Article 7

1. Sleeping rooms and mess rooms shall be adequately ventilated.

2. The system of ventilation shall be controlled so as to maintain the air in a satisfactory condition and to ensure a sufficiency of air movement in all conditions of weather and climate.

3. Vessels regularly engaged on voyages in the tropics and other areas with similar climatic conditions shall, as required by such conditions, be equipped both with mechanical means of ventilation and with electric fans: Provided that one only of these means need be adopted in spaces where this ensures satisfactory ventilation.

4. Vessels engaged elsewhere shall be equipped either with mechanical means of ventilation or with electric fans. The competent authority may exempt vessels normally employed in the cold waters of the northern or southern hemispheres from this requirement.

5. Power for the operation of the aids to ventilation required by paragraphs 3 and 4 of this Article shall, when practicable, be available at all times when the crew is living or working on board and conditions so require.

Article 8

1. An adequate system of heating the crew accommodation shall be provided as required by climatic conditions.

12. Les matériaux et le mode de construction des revêtements de pont dans tout local affecté au logement de l'équipage devront être approuvés; ces revêtements devront être imperméables à l'humidité et leur maintien en état de propreté devra être assé.

13. Les ponts découverts recouvrant le logement de l'équipage seront revêtus d'une isolation en bois ou en matériau analogue.

14. Lorsque les revêtements de pont seront en matière composite, le raccordement avec les parois sera arrondi de manière à éviter les fentes.

15. Des dispositifs suffisants seront prévus pour l'écoulement des eaux.

16. Toutes les mesures possibles seront prises pour empêcher les mouches et autres insectes de pénétrer dans le logement de l'équipage.

Article 7

1. Les postes de couchage et les réfectoires seront convenablement ventilés.

2. Le système de ventilation sera réglable de façon à maintenir l'air dans des conditions satisfaisantes et à en assurer une circulation suffisante par tous les temps et sous tous les climats.

3. Tout bateau de pêche, affecté d'une façon régulière à la navigation sous les tropiques ou dans d'autres régions où règnent des conditions climatiques similaires, sera pourvu, dans la mesure où lesdites conditions l'exigent, à la fois de moyens mécaniques de ventilation et de ventilateurs électriques, étant entendu qu'un seul de ces moyens pourra être employé dans les endroits où ce moyen assurera une ventilation satisfaisante.

4. Tout bateau de pêche affecté à la navigation en dehors de ces régions sera pourvu soit d'un système de ventilation mécanique, soit de ventilateurs électriques. L'autorité compétente pourra exempter de cette disposition tout bateau naviguant normalement dans les mers froides des hémisphères nord ou sud.

5. La force motrice nécessaire pour faire fonctionner les systèmes de ventilation prévus aux paragraphes 3 et 4 devra être disponible, dans la mesure où cela est praticable, pendant tout le temps où l'équipage habite ou travaille à bord, et si les circonstances l'exigent.

Article 8

1. Une installation convenable de chauffage sera prévue pour le logement de l'équipage dans la mesure où les conditions climatiques l'exigent.

2. The heating system shall, when practicable, be in operation at all times when the crew is living or working on board and conditions so require.
3. Heating by means of open fires shall be prohibited.
4. The heating system shall be capable of maintaining the temperature in crew accommodation at a satisfactory level under normal conditions of weather and climate likely to be met with on service; the competent authority shall prescribe the standard to be provided.
5. Radiators and other heating apparatus shall be so placed and, where necessary, shielded and fitted with safety devices as to avoid risk of fire or danger or discomfort to the occupants.

Article 9

1. All crew spaces shall be adequately lighted. The minimum standard for natural lighting in living rooms shall be such as to permit a person with normal vision to read on a clear day an ordinary newspaper in any part of the space available for free movement. When it is not possible to provide adequate natural lighting, artificial lighting of the above minimum standard shall be provided.
2. In all vessels electric lights shall, as far as practicable, be provided in the crew accommodation. If there are not two independent sources of electricity for lighting, additional lighting shall be provided by properly constructed lamps or lighting apparatus for emergency use.
3. Artificial lighting shall be so disposed as to give maximum benefit to the occupants of the room.
4. Adequate reading light shall be provided for every berth in addition to the normal lighting of the cabin.
5. A permanent blue light shall, in addition, be provided in the sleeping room during the night.

Article 10

1. Sleeping rooms shall be situated amidships or aft; the competent authority may, in particular cases, if the size, type or intended service of the vessel renders any other location unreasonable or impracticable, permit the location of sleeping rooms in the fore part of the vessel, but in no case forward of the collision bulkhead.

2. L'installation de chauffage devra fonctionner, dans la mesure où cela sera praticable, quand l'équipage vit ou travaille à bord et si les circonstances l'exigent.

3. Les systèmes de chauffage à flamme nue seront interdits.

4. L'installation de chauffage devra être en mesure de maintenir dans le logement de l'équipage la température à un niveau satisfaisant dans les conditions normales de temps et de climat que le bateau est susceptible de rencontrer en cours de navigation; l'autorité compétente devra prescrire les conditions à réaliser.

5. Les radiateurs et autres appareils de chauffage seront placés — et au besoin pourvus d'une protection et équipés de dispositifs de sécurité — de manière à éviter le risque d'incendie et à ne pas constituer une source de danger ou d'inconmodité pour les occupants des locaux.

Article 9

1. Tous les locaux réservés à l'équipage seront convenablement éclairés. L'éclairage naturel dans les locaux d'habitation devra permettre à une personne d'acuité visuelle normale de lire, par temps clair et en plein jour, un journal imprimé ordinaire en tout point de l'espace disponible pour circuler. Un système d'éclairage artificiel donnant le même résultat sera installé lorsqu'il ne sera pas possible d'obtenir un éclairage naturel convenable.

2. Tout bateau sera pourvu autant que possible d'une installation permettant d'éclairer à l'électricité le logement de l'équipage. S'il n'existe pas à bord deux sources indépendantes de production d'électricité, un système supplémentaire d'éclairage de secours sera prévu au moyen de lampes ou d'appareils d'éclairage de modèle approprié.

3. L'éclairage artificiel sera disposé de manière que les occupants du local en bénéficient au maximum.

4. En plus de l'éclairage normal de la cabine, il devra y avoir pour chaque couchette un éclairage individuel permettant la lecture.

5. Un éclairage bleuté permanent devra en outre être prévu dans les postes de couchage pendant la nuit.

Article 10

1. Les postes de couchage seront situés au milieu ou à l'arrière du bateau; dans des cas particuliers, l'autorité compétente pourra autoriser l'installation des postes de couchage à l'avant du bateau — mais en aucun cas au-delà de la cloison d'abordage — lorsque tout autre emplacement ne serait pas raisonnable ou pratique en raison du type du bateau, de ses dimensions ou du service auquel il est destiné.

2. The floor area per person of sleeping rooms, excluding space occupied by berths and lockers, shall not be less than—

(a) in vessels of 25 tons but below 50 tons	5.4 sq.ft. (0.5 sq.m.)
(b) in vessels of 50 tons but below 100 tons	8.1 sq.ft. (0.75 sq.m.)
(c) in vessels of 100 tons but below 250 tons	9.7 sq.ft. (0.9 sq.m.)
(d) in vessels of 250 tons or over	10.8 sq.ft. (1.0 sq.m.)

3. Where the competent authority decides, as provided for in Article 1, paragraph 4, of this Convention, that length shall be the parameter of this Convention, the floor area per person of sleeping rooms, excluding space occupied by berths and lockers, shall not be less than—

(a) in vessels of 45 feet (13.7 m.) but below 65 feet (19.8 m.) in length.....	5.4 sq.ft. (0.5 sq.m.)
(b) in vessels of 65 feet (19.8 m.) but below 88 feet (26.8 m.) in length.....	8.1 sq.ft. (0.75 sq.m.)
(c) in vessels of 88 feet (26.8 m.) but below 115 feet (35.1 m.) in length	9.7 sq.ft. (0.9 sq.m.)
(d) in vessels of 115 feet (35.1 m.) in length or over	10.8 sq.ft. (1.0 sq.m.)

4. The clear head room in the crew sleeping room shall, wherever possible, be not less than 6 feet 3 inches (1.90 metres).

5. There shall be a sufficient number of sleeping rooms to provide a separate room or rooms for each department: Provided that the

2. La superficie par occupant de tout poste de couchage, déduction faite de la superficie occupée par les couchettes et les armoires, ne sera pas inférieure aux chiffres suivants:

- a) à bord des bateaux dont la jauge est égale ou supérieure à 25 tonneaux, mais inférieure à 50 tonneaux ..... 0,5 mètre carré (5,4 pieds carrés);
- b) à bord des bateaux dont la jauge est égale ou supérieure à 50 tonneaux, mais inférieure à 100 tonneaux ..... 0,75 mètre carré (8,1 pieds carrés);
- c) à bord des bateaux dont la jauge est égale ou supérieure à 100 tonneaux, mais inférieure à 250 tonneaux ..... 0,9 mètre carré (9,7 pieds carrés);
- d) à bord des bateaux dont la jauge est égale ou supérieure à 250 tonneaux ..... 1 mètre carré (10,8 pieds carrés).

3. Si l'autorité compétente décide, conformément à l'article 1, paragraphe 4, d'employer, aux fins de la présente convention, le critère de la longueur, la superficie par occupant de tout poste de couchage, déduction faite de la superficie occupée par les couchettes et les armoires, ne sera pas inférieure aux chiffres suivants:

- a) à bord des bateaux dont la longueur est égale ou supérieure à 13,7 mètres (45 pieds), mais inférieure à 19,8 mètres (65 pieds) ..... 0,5 mètre carré (5,4 pieds carrés);
- b) à bord des bateaux dont la longueur est égale ou supérieure à 19,8 mètres (65 pieds), mais inférieure à 26,8 mètres (88 pieds) ..... 0,75 mètre carré (8,1 pieds carrés);
- c) à bord des bateaux dont la longueur est égale ou supérieure à 26,8 mètres (88 pieds), mais inférieure à 35,1 mètres (115 pieds) ..... 0,9 mètre carré (9,7 pieds carrés);
- d) à bord des bateaux dont la longueur est égale ou supérieure à 35,1 mètres (115 pieds) .. 1 mètre carré (10,8 pieds carrés).

4. La hauteur libre des postes de couchage de l'équipage devra être, dans tous les cas où cela sera possible, d'au moins 1,9 mètre (6 pieds 3 pouces).

5. Les postes de couchage seront en nombre suffisant pour que chaque service de l'équipage dispose d'un ou plusieurs postes dis-

competent authority may relax this requirement in the case of small vessels.

6. The number of persons allowed to occupy sleeping rooms shall not exceed the following maxima:

- (a) officers: one person per room wherever possible, and in no case more than two;
- (b) ratings: two or three persons per room wherever possible, and in no case more than the following:
  - (i) in vessels of 250 tons and over, four persons;
  - (ii) in vessels under 250 tons, six persons.

7. Where the competent authority decides, as provided for in Article 1, paragraph 4, of this Convention, that length shall be the parameter for this Convention, the number of ratings allowed to occupy sleeping rooms shall in no case be more than the following:

- (a) in vessels of 115 feet (35.1 m.) in length and over, four persons;
- (b) in vessels under 115 feet (35.1 m.) in length, six persons.

8. The competent authority may permit exceptions to the requirements of paragraphs 6 and 7 of this Article in particular cases if the size, type or intended service of the vessel make these requirements unreasonable or impracticable.

9. The maximum number of persons to be accommodated in any sleeping room shall be legibly and indelibly marked in some place in the room where it can conveniently be seen.

10. Members of the crew shall be provided with individual berths.

11. Berths shall not be placed side by side in such a way that access to one berth can be obtained only over another.

12. Berths shall not be arranged in tiers of more than two; in the case of berths placed along the vessel's side, there shall be only a single tier where a sidelight is situated above a berth.

tincts; toutefois, l'autorité compétente pourra accorder des dérogations à cette disposition en ce qui concerne les bateaux de faible tonnage.

6. Le nombre de personnes autorisées à occuper chaque poste de couchage ne dépassera pas les chiffres maxima suivants:

- a) officiers: un occupant par cabine si possible, et en aucun cas plus de deux;
- b) personnel subalterne: deux ou trois personnes par poste si possible, le nombre des occupants ne devant en aucun cas dépasser les chiffres suivants:
  - i) à bord des navires dont la jauge est égale ou supérieure à 250 tonneaux: quatre personnes;
  - ii) à bord des navires jaugeant moins de 250 tonneaux: six personnes.

7. Si l'autorité compétente décide, conformément à l'article 1, paragraphe 4, d'employer, aux fins de la présente convention, le critère de la longueur, le nombre des membres du personnel subalterne autorisés à occuper chaque poste de couchage ne devra en aucun cas dépasser les chiffres suivants:

- a) à bord des bateaux dont la longueur est égale ou supérieure à 35,1 mètres (115 pieds): quatre personnes;
- b) à bord des bateaux dont la longueur est inférieure à 35,1 mètres (115 pieds): six personnes.

8. Dans des cas particuliers, l'autorité compétente pourra autoriser des dérogations aux dispositions des paragraphes 6 et 7, lorsque, en raison du type du bateau, de ses dimensions ou du service auquel il est destiné, l'application de ces dispositions ne serait pas raisonnable ou pratique.

9. Le nombre maximum de personnes à loger par poste de couchage sera indiqué, d'une manière lisible et indélébile, en un endroit du poste où l'inscription pourra être vue aisément.

10. Les membres de l'équipage disposeront de couchettes individuelles.

11. Les couchettes ne seront pas placées côte à côte d'une façon telle qu'on ne puisse accéder à l'une d'elles qu'en passant au-dessus d'une autre.

12. La superposition de plus de deux couchettes sera interdite. Dans le cas où des couchettes sont placées le long de la muraille du bateau, il sera interdit de superposer des couchettes à l'endroit où un hublot est situé au-dessus d'une couchette.

13. The lower berth in a double tier shall not be less than 12 inches (0.30 metre) above the floor; the upper berth shall be placed approximately midway between the bottom of the lower berth and the lower side of the deckhead beams.

14. The minimum inside dimensions of a berth shall wherever practicable be 6 feet 3 inches by 2 feet 3 inches (1.90 metres by 0.68 metre).

15. The framework and the lee-board, if any, of a berth shall be of approved material, hard, smooth and not likely to corrode or to harbour vermin.

16. If tubular frames are used for the construction of berths, they shall be completely sealed and without perforations which would give access to vermin.

17. Each berth shall be fitted with a spring mattress of approved material or with a spring bottom and a mattress of approved material. Stuffing of straw or other material likely to harbour vermin shall not be used.

18. When one berth is placed over another a dust-proof bottom of wood, canvas or other suitable material shall be fitted beneath the upper berth.

19. Sleeping rooms shall be so planned and equipped as to ensure reasonable comfort for the occupants and to facilitate tidiness.

20. The furniture shall include a clothes locker for each occupant, fitted with a hasp for a padlock and a rod for holding clothes on hangers. The competent authority shall ensure that the locker is as commodious as practicable.

21. Each sleeping room shall be provided with a table or desk, which may be of the fixed, dropleaf or slide-out type, and with comfortable seating accommodation as necessary.

22. The furniture shall be of smooth, hard material not liable to warp or corrode, or to harbour vermin.

23. The furniture shall include a drawer or equivalent space for each occupant which shall, wherever practicable, be not less than 2 cubic feet (0.056 cubic metre).

24. Sleeping rooms shall be fitted with curtains for the sidelights.

25. Sleeping rooms shall be fitted with a mirror, small cabinets for toilet requisites, a book rack and a sufficient number of coat hooks.

13. Lorsque des couchettes sont superposées, la couchette inférieure ne sera pas placée à moins de 0,3 mètre (12 pouces) au-dessus du plancher; la couchette supérieure sera disposée à mi-hauteur environ entre le fond de la couchette inférieure et le dessous des barrots du plafond.

14. Les dimensions intérieures minima d'une couchette seront autant que possible de 1,9 mètre sur 0,68 mètre (6 pieds 3 pouces sur 2 pieds 3 pouces).

15. Le cadre d'une couchette et, le cas échéant, la planche de roulis seront d'un matériau approuvé, dur, lisse et non susceptible de se corroder ou d'abriter de la vermine.

16. Si des cadres tubulaires sont utilisés dans la construction des couchettes, ils seront absolument fermés et sans perforations pouvant constituer un accès pour la vermine.

17. Toute couchette sera pourvue soit d'un sommier élastique, soit d'un fond élastique et d'un matelas rembourré, l'un et l'autre étant d'une matière approuvé. L'utilisation, pour le rembourrage, de paille ou d'autre matière de nature à abriter de la vermine sera interdite.

18. Lorsque des couchettes sont superposées, un fond imperméable à la poussière, en bois, en toile ou en une autre matière convenable, sera fixé en dessous de la couchette supérieure.

19. Tout poste de couchage sera aménagé et meublé de manière à en faciliter la bonne tenue et à assurer un confort raisonnable à ses occupants.

20. Le mobilier comprendra pour chaque occupant une armoire pourvue d'un dispositif de fermeture par cadenas et d'une tringle permettant de suspendre les vêtements à des cintres. L'autorité compétente veillera à ce que ces armoires soient aussi spacieuses que possible.

21. Tout poste de couchage sera pourvu d'une table ou d'un bureau, de modèle fixe, rabattable ou à coulisses, et, en fonction des besoins, de sièges confortables.

22. Le mobilier sera construit en un matériau lisse et dur, non susceptible de se déformer ou de se corroder ou d'abriter de la vermine.

23. L'ameublement comprendra pour chaque occupant un tiroir ou un espace équivalent d'une capacité, si possible, au moins égale à 0,056 mètre cube (2 pieds cubes).

24. Les hublots des postes de couchage seront garnis de rideaux.

25. Tout poste de couchage sera pourvu d'une glace, de petits placards pour les articles de toilette, d'une étagère à livres et d'un nombre suffisant de patères.

26. As far as practicable, berthing of crew members shall be so arranged that watches are separated and that no day-men share a room with watch-keepers.

Article 11

1. Mess room accommodation separate from sleeping quarters shall be provided in all vessels carrying a crew of more than ten persons. Wherever possible it shall be provided also in vessels carrying a smaller crew; if, however, this is impracticable, the mess room may be combined with the sleeping accommodation.

2. In vessels engaged in fishing on the high seas and carrying a crew of more than 20, separate mess room accommodation may be provided for the skipper and officers.

3. The dimensions and equipment of each mess room shall be sufficient for the number of persons likely to use it at any one time.

4. Mess rooms shall be equipped with tables and approved seats sufficient for the number of persons likely to use them at any one time.

5. Mess rooms shall be as close as practicable to the galley.

6. Where pantries are not accessible to mess rooms, adequate lockers for mess utensils and proper facilities for washing them shall be provided.

7. The tops of tables and seats shall be of damp-resisting material, without cracks and easily kept clean.

8. Wherever practicable mess rooms shall be planned, furnished and equipped to give recreational facilities.

Article 12

1. Sufficient sanitary accommodation, including washbasins and tub and/or shower baths, shall be provided in all vessels.

2. Sanitary facilities for all members of the crew who do not occupy rooms to which private facilities are attached shall, wherever practicable, be provided for each department of the crew on the following scale:

- (a) one tub and/or shower bath for every eight persons or less;
- (b) one water closet for every eight persons or less;
- (c) one wash basin for every six persons or less;

26. Dans la mesure du possible, les couchettes seront réparties de façon à séparer les quarts et à éviter qu'un homme de jour ne partage le même poste que des hommes prenant le quart.

Article 11

1. Des réfectoires séparés des postes de couchage seront installés à bord de tous les bateaux de pêche ayant un équipage de plus de dix personnes. Chaque fois que cela sera possible, il devra en être de même sur les bateaux ayant un équipage moins nombreux; toutefois, si cela n'est pas possible, le réfectoire pourra être combiné avec le poste de couchage.

2. A bord des bateaux pratiquant la pêche hauturière et ayant un équipage de plus de vingt personnes, un réfectoire séparé pourra être prévu pour le patron et les officiers.

3. Les dimensions et l'équipement des réfectoires devront être suffisants pour le nombre probable de personnes qui les utiliseront en même temps.

4. Tout réfectoire sera pourvu de tables et de sièges approuvés en nombre suffisant pour le nombre probable de personnes qui les utiliseront en même temps.

5. Les réfectoires seront placés aussi près que possible de la cuisine.

6. Une installation convenable pour le lavage des ustensiles de table, ainsi que des placards suffisants pour y ranger ces ustensiles, seront prévus lorsque les offices ne sont pas directement accessibles des réfectoires.

7. Les dessus des tables et des sièges seront d'une matière résistant à l'humidité, sans craquelures et d'un nettoyage aisé.

8. Dans la mesure du possible, les réfectoires seront conçus, meublés et aménagés de façon à pouvoir servir de salles de récréation.

Article 12

1. Des installations sanitaires suffisantes, comprenant des lavabos, ainsi que des baignoires ou des douches, seront aménagées à bord de tout bateau de pêche.

2. Des installations sanitaires pour tous les membres de l'équipage qui n'occupent pas des cabines ou des postes comportant une installation sanitaire privée seront, dans la mesure où cela est possible, prévues pour chaque service, à raison de:

- a) une baignoire ou une douche par huit personnes ou moins;
- b) un water-closet par huit personnes ou moins;
- c) un lavabo par six personnes ou moins.

Provided that when the number of persons in a department exceeds an even multiple of the specified number by less than one-half of the specified number, this surplus may be ignored for the purpose of this paragraph.

3. Cold fresh water and hot fresh water or means of heating water shall be available in all communal wash places. The competent authority, in consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, may fix the minimum amount of fresh water which shall be supplied per man per day.

4. Wash basins and tub baths shall be of adequate size and constructed of approved material with a smooth surface not liable to crack, flake or corrode.

5. All water closets shall have ventilation to the open air, independently of any other part of the accommodation.

6. The sanitary equipment to be placed in water closets shall be of an approved pattern and provided with an ample flush of water, available at all times and independently controllable.

7. Soil pipes and waste pipes shall be of adequate dimensions and shall be so constructed as to minimise the risk of obstruction and to facilitate cleaning. They shall not pass through fresh water or drinking water tanks; neither shall they, if practicable, pass overhead in mess rooms or sleeping accommodation.

8. Sanitary accommodation intended for the use of more than one person shall comply with the following requirements:

- (a) floors shall be of approved durable material, easily cleaned and impervious to damp, and shall be properly drained;
- (b) bulkheads shall be of steel or other approved material and shall be water-tight up to at least 9 inches (0.23 metre) above the level of the deck;
- (c) the accommodation shall be sufficiently lighted, heated and ventilated;
- (d) water closets shall be situated convenient to, but separate from, sleeping rooms and washrooms, without direct access from the sleeping rooms or from a passage between sleeping rooms and water closets to which there is no other access: Provided that this requirement shall not apply where a water closet is located between two sleeping rooms having a total of not more than four persons;

Toutefois, si le nombre des personnes d'un service dépasse de moins de la moitié du nombre indiqué un multiple exact de ce nombre, l'excédent pourra être négligé pour l'application de la présente disposition.

3. L'eau douce, chaude et froide, ou des moyens de chauffer l'eau seront fournis dans tous les locaux communs affectés aux soins de propreté. L'autorité compétente aura la faculté de fixer, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs s'il en existe, la quantité minimum d'eau douce à fournir par homme et par jour.

4. Les lavabos et les baignoires seront de dimensions suffisantes et d'un matériau approuvé à surface lisse, non susceptible de se fissurer, de s'écailler ou de se corroder.

5. L'aération de tout water-closet se fera par communication directe avec l'air libre, indépendamment de toute autre partie des locaux d'habitation.

6. L'équipement sanitaire placé dans les water-closets sera d'un modèle approuvé et pourvu d'une chasse d'eau puissante, en état constant de fonctionner à tout moment et qui puisse être actionnée individuellement.

7. Les tuyaux de descente et de décharge seront de dimensions suffisantes et installés de manière à réduire au minimum les risques d'obstruction et à en faciliter le nettoyage. Ils ne devront pas traverser des réservoirs d'eau douce ou d'eau potable ni, si possible, passer sous les plafonds des réfectoires et des postes de couchage.

8. Les installations sanitaires destinées à être utilisées par plus d'une personne seront conformes aux prescriptions suivantes:

- a) les revêtements du sol seront d'un matériau durable approuvé, faciles à nettoyer et imperméables à l'humidité; ils seront pourvus d'un système efficace d'écoulement des eaux;
- b) les cloisons seront en acier ou en tout autre matériau approuvé et étanches sur une hauteur d'eau moins 0,23 mètre (9 pouces) à partir du pont;
- c) les locaux seront suffisamment éclairés, chauffés et aérés;
- d) les water-closets seront situés en un endroit aisément accessible des postes de couchage et des locaux affectés aux soins de propreté, mais ils en seront séparés; ils ne donneront pas directement sur les postes de couchage ni sur un passage qui constituerait seulement un accès entre poste de couchage et water-closets; toutefois, cette dernière disposition ne sera pas applicable aux water-closets situés entre deux postes de couchage dont le nombre total d'occupants ne dépasse pas quatre;

(e) where there is more than one water closet in a compartment, they shall be sufficiently screened to ensure privacy.

9. Facilities for washing and drying clothes shall be provided on a scale appropriate to the size of the crew and the normal duration of the voyage.

10. The facilities for washing clothes shall include suitable sinks equipped with drainage which may be installed in washrooms if separate laundry accommodation is not reasonably practicable. The sinks shall be provided with an adequate supply of cold fresh water and hot fresh water or means of heating water.

11. The facilities for drying clothes shall be provided in a compartment separate from sleeping rooms, mess rooms and water closets, adequately ventilated and heated and equipped with lines or other fittings for hanging clothes.

Article 13

1. Wherever possible, an isolated cabin shall be provided for a member of the crew who suffers from illness or injury. On vessels of 500 tons or over there shall be a sick bay. Where the competent authority decides, as provided for in Article 1, paragraph 4, of this Convention, that length shall be the parameter for this Convention, there shall be a sick bay on vessels of 150 ft (45.7 metres) in length or over.

2. An approved medicine chest with readily understandable instructions shall be carried in every vessel which does not carry a doctor. In this connection the competent authority shall give consideration to the Ships' Medicine Chests Recommendation, 1958, and the Medical Advice at Sea Recommendation, 1958.

Article 14

Sufficient and adequately ventilated accommodation for the hanging of oilskins shall be provided outside but convenient to the sleeping rooms.

Article 15

Crew accommodation shall be maintained in a clean and decently habitable condition and shall be kept free of goods and stores which are not the personal property of the occupants.

e) si plusieurs water-closets sont installés dans un même local, ils seront suffisamment enclos pour en assurer l'isolement.

9. Des moyens de lavage et de séchage du linge seront prévus dans une proportion correspondant à l'effectif de l'équipage et à la durée normale du voyage.

10. Le matériel de lavage comprendra les bassins adaptés, dotés d'un dispositif d'écoulement, qui pourront être installés dans les locaux affectés aux soins de propreté s'il n'est pas pratiquement possible d'aménager une buanderie séparée. Les bassins seront suffisamment alimentés en eau douce, chaude et froide. A défaut d'eau chaude, des moyens de chauffer l'eau seront prévus.

11. Les moyens de séchage seront aménagés dans un local séparé des postes de couchage, des réfectoires et des water-closets, suffisamment aéré et chauffé et pourvu de cordes à linge ou d'autres dispositifs d'étendage.

Article 13

1. Dans la mesure du possible, une cabine spéciale isolée sera prévue pour le cas où un membre de l'équipage serait blessé ou tomberait malade. Une infirmerie sera prévue sur les bateaux jaugeant au moins 500 tonneaux. Si l'autorité compétente décide, conformément à l'article 1, paragraphe 4, d'employer aux fins de la présente convention le critère de la longueur, une infirmerie sera prévue sur les bateaux dont la longueur est au moins de 45,7 mètres (150 pieds).

2. Tout bateau de pêche qui n'embarque pas de médecin devra être pourvu d'une pharmacie de bord, d'un type approuvé, accompagnée d'instructions aisément compréhensibles. L'autorité compétente devra tenir compte à cet égard de la recommandation sur les pharmacies de bord, 1958, et de la recommandation sur les consultations médicales en mer, 1958.

Article 14

Des penderies suffisantes et convenablement aérées destinées à recevoir les cirés seront aménagées à l'extérieur des postes de couchage, mais elles seront aisément accessibles de ces derniers.

Article 15

Le logement de l'équipage sera maintenu en état de propreté et dans des conditions d'habitabilité convenables; il ne servira pas de lieu d'emmagasinage de marchandises ou d'approvisionnements qui ne sont pas la propriété personnelle de ses occupants.

Article 16

1. Satisfactory cooking equipment shall be provided on board and shall, wherever practicable, be fitted in a separate galley.
2. The galley shall be of adequate dimensions for the purpose and shall be well lighted and ventilated.
3. The galley shall be equipped with cooking utensils, the necessary number of cupboards and shelves, and sinks and dish racks of rust-proof material and with satisfactory drainage. Drinking water shall be supplied to the galley by means of pipes; where it is supplied under pressure, the system shall contain protection against backflow. Where hot water is not supplied to the galley, an apparatus for heating water shall be provided.
4. The galley shall be provided with suitable facilities for the preparation of hot drinks for the crew at all times.
5. A provision storeroom of adequate capacity shall be provided which can be kept dry, cool and well ventilated in order to avoid deterioration of the stores. Where necessary, refrigerators or other low-temperature storage space shall be provided.
6. Where butane or propane gas is used for cooking purposes in the galley the gas containers shall be kept on the open deck.

PART IV

Application to Existing Ships

Article 17

1. Subject to the provisions of paragraphs 2, 3 and 4 of this Article, this Convention applies to vessels the keels of which are laid down subsequent to the coming into force of the Convention for the territory of registration.
2. In the case of a vessel which is fully complete on the date of the coming into force of this Convention for the territory of registration and which is below the standard set by Part III of this Convention, the competent authority may, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, require such alterations for the purpose of bringing the vessel into conformity with the requirements of the Convention as it deems possible having regard to the practical problems involved, to be made when—
  - (a) the vessel is re-registered;

Article 16

1. Les bateaux de pêche seront équipés d'installations adéquates pour la préparation des aliments, placées si possible dans une cuisine séparée.
2. La cuisine aura des dimensions suffisantes et sera bien éclairée et ventilée.
3. La cuisine sera équipée des ustensiles voulus, du nombre nécessaire de placards et d'étagères, d'évier et d'égouttoirs à vaisselle faits d'une matière inoxydable et dotés d'un dispositif d'écoulement satisfaisant. La cuisine sera alimentée en eau potable par des conduites; lorsque l'alimentation a lieu sous pression, des dispositions devront être prises pour éviter les refoulements. Si la cuisine n'est pas alimentée en eau chaude, elle sera dotée d'une installation de chauffage de l'eau.
4. La cuisine sera équipée du matériel voulu pour préparer à tout moment des boissons chaudes pour l'équipage.
5. Une cambuse d'un volume adéquat sera prévue; elle devra être ventilée, et pouvoir être maintenue sèche et fraîche, pour éviter que les provisions ne se gâtent. Au besoin, des réfrigérateurs ou autres moyens de stockage à basse température seront prévus.
6. Les bouteilles de gaz butane ou propane utilisées, le cas échéant, pour la cuisine devront être placées sur le pont ouvert.

PARTIE IV

Application de la convention aux bateaux de pêche existants

Article 17

1. Sous réserve des dispositions des paragraphes 2, 3 et 4 du présent article, la présente convention s'appliquera aux bateaux de pêche dont la quille aura été posée ultérieurement à la mise en vigueur de la convention pour le territoire dans lequel le bateau est immatriculé.
2. Dans le cas d'un bateau de pêche complètement terminé à la date à laquelle la convention entrera en vigueur dans le territoire où le bateau est immatriculé et qui est au-dessous des prescriptions formulées à la partie III de la convention, l'autorité compétente pourra, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, exiger que soient apportées au bateau, pour le faire répondre aux prescriptions de la convention, telles modifications qu'elle estimera possibles, compte tenu des problèmes pratiques qui entreront en jeu, lorsque:

a) le bateau sera immatriculé de nouveau;

(b) substantial structural alterations or major repairs are made to the vessel as a result of long-range plans and not as a result of an accident or an emergency.

3. In the case of a vessel in the process of building and/or re-conversion on the date of the coming into force of this Convention for the territory of registration, the competent authority may, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, require such alterations for the purpose of bringing the vessel into conformity with the requirements of the Convention as it deems possible having regard to the practical problems involved; such alterations shall constitute final compliance with the terms of this Convention, unless and until the vessel be re-registered.

4. In the case of a vessel, other than such a vessel as is referred to in paragraphs 2 and 3 of this Article or a vessel to which the provisions of this Convention were applicable while she was under construction, being re-registered in a territory after the date of the coming into force of this Convention for that territory, the competent authority may, after consultation with the fishing-vessel owners' and fishermen's organisations where such exist, require such alterations for the purpose of bringing the vessel into conformity with the requirements of the Convention as it deems possible having regard to the practical problems involved; such alterations shall constitute final compliance with the terms of this Convention, unless and until the vessel is again re-registered.

PART V

Final Provisions

Article 18

Nothing in this Convention shall affect any law, award, custom or agreement between fishing vessel owners and fishermen which ensures more favourable conditions than those provided for by this Convention.

Article 19

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 20

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

b) d'importantes modifications de structure ou des réparations majeures seront faites au bateau par suite de l'application d'un plan préétabli, et non à la suite d'un accident ou d'un cas d'urgence.

3. Dans le cas d'un bateau de pêche en construction ou en transformation à la date où la présente convention entrera en vigueur pour le territoire où il est immatriculé, l'autorité compétente pourra, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, exiger que soient apportées au bateau, pour le faire répondre aux prescriptions de la convention, telles modifications qu'elle estimera possibles, compte tenu des problèmes pratiques qui entreront en jeu; ces modifications constitueront une application définitive des termes de la convention, à moins qu'il ne soit procédé à une nouvelle immatriculation du bateau.

4. Lorsqu'un bateau de pêche — à moins qu'il ne s'agisse d'un bateau dont il est fait mention aux paragraphes 2 et 3 du présent article ou auquel la présente convention était applicable au cours de la construction — est immatriculé de nouveau dans un territoire après la date à laquelle la présente convention y est entrée en vigueur, l'autorité compétente pourra, après consultation des organisations d'armateurs à la pêche et des organisations de pêcheurs, s'il en existe, exiger que soient apportées au bateau, en vue de le rendre conforme aux prescriptions de la convention, telles modifications qu'elle estimera possibles, compte tenu des problèmes pratiques qui entreront en jeu. Ces modifications constitueront une application définitive des termes de la convention, à moins qu'il ne soit procédé à une nouvelle immatriculation du bateau.

PARTIE V

Dispositions finales

Article 18

Rien dans la présente convention n'affectera aucune loi, sentence, coutume ou accord entre les armateurs à la pêche et les pêcheurs qui assurent des conditions plus favorables que celles prévues par la convention.

Article 19

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article 20

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 21

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 22

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 23

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 24

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Article 21

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 22

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article 23

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Article 24

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Article 25

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—
  - (a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 21 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
  - (b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.
2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 26

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Article 25

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

- a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 21 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;
- b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Article 26

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

C. VERTALING**Verdrag betreffende de accommodatie aan boord van vissersschepen**

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Door de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève en aldaar bijeengekomen op 1 juni 1966 in haar vijftigste zitting;

Besloten hebbende bepaalde voorstellen aan te nemen betreffende de accommodatie aan boord van vissersschepen, welk onderwerp een onderdeel is van het zesde punt van de agenda der zitting;

Besloten hebbende dat deze voorstellen de vorm van een internationaal verdrag zullen aannemen,

Neemt heden, de 21ste juni 1966, het volgende Verdrag aan, dat kan worden aangehaald als het „Verdrag betreffende de Accommodatie van Scheepsbemanningen (Vissers), 1966”:

DEEL I*Algemene bepalingen***Artikel 1**

1. Dit Verdrag is van toepassing op alle mechanisch voortgestuwde zeeschepen van welke aard ook, hetzij openbaar, hetzij particulier eigendom, die de zeevisserij beoefenen, en die geregistreerd zijn in een grondgebied ten aanzien waarvan dit Verdrag van kracht is.

2. De nationale wetgeving bepaalt wanneer schepen en vaartuigen dienen te worden beschouwd als zeeschepen in de zin van dit Verdrag.

3. Dit Verdrag is niet van toepassing op schepen en vaartuigen van minder dan 75 ton, zij het dat het Verdrag wel wordt toegepast op schepen en vaartuigen van 25 tot 75 ton, indien de bevoegde autoriteit, na overleg met de organisaties van de reders en de vissers, zo die er zijn, oordeelt dat dit redelijk en mogelijk is.

4. Voor de toepassing van dit Verdrag kan de bevoegde autoriteit, na overleg met de organisaties van de reders en de vissers, zo die er zijn, de lengte in plaats van de tonnage als criterium nemen; in dit geval is het Verdrag niet van toepassing op schepen en vaartuigen met een lengte van minder dan 80 voet (24,4 meter), zij het dat het Verdrag wel wordt toegepast op schepen en vaartuigen met een lengte van 45 tot 80 voet (13,7 tot 24,4 meter), indien de bevoegde autoriteit, na overleg met de organisaties van de reders en de vissers, zo die er zijn, oordeelt dat dit redelijk en mogelijk is.

5. Dit Verdrag is niet van toepassing op:

- (a) schepen en vaartuigen die gewoonlijk voor de sportvisserij of voor ontspanning worden gebruikt;
- (b) schepen en vaartuigen die in hoofdzaak door middel van zeilen worden voortgestuwd, doch die zijn uitgerust met een hulpmotor;
- (c) schepen of vaartuigen die de walvisvaart of een soortgelijke visserij uitoefenen;
- (d) schepen voor visserijonderzoek of visserijbeschermingsvaartuigen.

6. De hiernavolgende bepalingen van dit Verdrag zijn niet van toepassing op schepen die gewoonlijk minder dan 36 uur uit hun thuis-havens wegbliven en waarop de bemanning niet ononderbroken aan boord verblijft als zij in de haven liggen:

- (a) Artikel 9, vierde lid;
- (b) Artikel 10;
- (c) Artikel 11;
- (d) Artikel 12;
- (e) Artikel 13, eerste lid;
- (f) Artikel 14;
- (g) Artikel 16,

mits de sanitaire voorzieningen op zulke schepen afdoende zijn en er eet- en kookgelegenheid, alsmede ruimte om te rusten is.

7. Van de bepalingen vervat in Deel III van dit Verdrag kan ten aanzien van elk schip worden afgeweken, indien de bevoegde autoriteit, na overleg met de organisaties van de reders en de vissers, zo die er zijn, ervan overtuigd is dat indien van bedoelde bepalingen wordt afgeweken, dit voordeelen oplevert in die zin dat de omstandigheden in hun geheel daardoor niet minder gunstig worden dan die welke zich zouden voordoen, indien de bepalingen van dit Verdrag volledig zouden zijn toegepast; telkens wanneer aldus van de bedoelde bepalingen wordt afgeweken, dienen de bijzonderheden door het Lid ter kennis te worden gebracht van de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau, die er de Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie van in kennis stelt.

Artikel 2

In dit Verdrag

- (a) wordt onder de term „visserschip” of „schip” een schip of vaartuig verstaan waarop het Verdrag van toepassing is;
- (b) wordt onder de term „ton” bruto registerton verstaan;
- (c) wordt onder de term „lengte” verstaan de afstand gemeten tussen de voorzijde van de voorsteven ter hoogte van het bakdek en de achterzijde van de achtersteven of de voorkant van de roerkoning, indien er geen achtersteven is;

- (d) heeft de term „officier” betrekking op een persoon, niet zijnde de schipper, die volgens de nationale wetgeving of, zo daaromtrent geen nationale wetten bestaan, volgens onderlinge overeenkomst of gebruik de rang van officier heeft;
- (e) wordt onder de term „scheepsgezel” verstaan een lid van de bemanning niet zijnde een officier;
- (f) heeft de term „verblijven van de bemanning” mede betrekking op de slaapverblijven, de messrooms en de sanitaire voorzieningen, die de bemanning ter beschikking staan;
- (g) betekent de term „voorgescreven”, voorgescreven door de nationale wetgeving of door de bevoegde autoriteit;
- (h) betekent de term „goedgekeurd”, goedgekeurd door de bevoegde autoriteit;
- (i) betekent de term „opnieuw ingeschreven”, opnieuw ingeschreven ter gelegenheid van een gelijktijdige verandering van vlag en van eigenaar van het vaartuig.

Artikel 3

1. Elk Lid waarvoor dit Verdrag van kracht is neemt de verplichting op zich wetten of voorschriften te handhaven die de toepassing van de bepalingen van Deel II, III en IV van dit Verdrag waarborgen.

2. Bedoelde wetten en voorschriften

- (a) verplichten de bevoegde autoriteit ze onder de aandacht te brengen van alle betrokkenen;
- (b) stellen vast wie voor de naleving ervan verantwoordelijk zijn;
- (c) voorzien in het instellen en onderhouden van een deugdelijk controleapparaat dat de naleving ervan waarborgt;
- (d) stellen passende straffen vast voor het overtreden daarvan;
- (e) verplichten de bevoegde autoriteit regelmatig overleg te plegen met de organisaties van de reders en de vissers, zo die er zijn, inzake het formuleren van voorschriften en, voor zover mogelijk, met de betrokken partijen samen te werken bij het bindend maken daarvan.

DEEL II.

Ontwerpen van en controle op de verblijven van de bemanning

Artikel 4

Alvorens een aanvang wordt gemaakt met de bouw van een visserschip, en alvorens de verblijven van de bemanning van een bestaand vaartuig ingrijpend worden gewijzigd of opnieuw worden gebouwd, dienen tot in bijzonderheden uitgewerkte ontwerpen van en gegevens omtrent deze verblijven ter goedkeuring aan de bevoegde autoriteit te worden voorgelegd.

Artikel 5

1. De bevoegde autoriteit inspecteert het visserschip en overtuigt zich ervan dat de verblijven van de bemanning voldoen aan de wettelijke eisen en aan de voorschriften, telkens wanneer:
  - (a) een visserschip wordt ingeschreven of opnieuw wordt ingeschreven,
  - (b) de verblijven van de bemanning ingrijpend zijn gewijzigd of opnieuw zijn gebouwd,
  - (c) hetzij een erkende organisatie van vissers die de gehele bemanning of een deel ervan vertegenwoordigt, hetzij een voorgeschreven aantal of percentage van de bemanningsleden er zich, in een daartoe voorgeschreven vorm en op een zodanig tijdstip dat vertraging van het schip wordt voorkomen, bij de bevoegde autoriteit over beklaagt dat de verblijven van de bemanning niet voldoen aan de bepalingen van dit Verdrag.
2. Naar goeddunken van de bevoegde autoriteit kunnen periodieke controles worden uitgevoerd.

DEEL III

Eisen te stellen aan de bemanningsverblijven

Artikel 6

1. De ligging, de constructie en de indeling van, alsmede de toegang tot de bemanningsverblijven ten opzichte van andere ruimten, dienen zodanig te zijn dat veiligheid, bescherming tegen weersinvloeden en tegen zeewater, isolering tegen hitte en koude, alsmede bescherming tegen overmatig lawaai of uitwaseming van andere ruimten voldoende worden gewaarborgd.
2. Voor zover noodzakelijk dienen alle bemanningsverblijven van nooduitgangen te worden voorzien.
3. Indien enigszins mogelijk dienen rechtstreekse open verbindingen tussen de nachtverblijven en visruimen, opslagruimten voor vismeel, ruimten waar machines zijn opgesteld, kombuizen, opslagplaatsen voor lantaarns en verf, opslagplaatsen voor machines, opslagplaatsen aan dek en andere algemene bergplaatsen, droogruimten, gemeenschappelijke wasgelegenheden en W.C.'s te worden vermeden. Het schot dat deze ruimten scheidt van de nachtverblijven en verder naar buiten gelegen schotten dienen op degelijke wijze te zijn vervaardigd van staal of ander deugdelijk materiaal en dienen water- en gasdicht te zijn.
4. Buitenschotten van slaap- en eetruimten dienen een behoorlijk isolerend vermogen te hebben. De schotten van de machinekamer, alsmede alle buitenschotten van kombuizen en andere ruimten waarin

zich warmte ontwikkelt, dienen een behoorlijk isolerend vermogen te hebben, indien de mogelijkheid bestaat dat deze warmte kan doordringen in de aangrenzende verblijven of gangen. Tevens dienen voorzieningen te worden getroffen die bescherming waarborgen tegen warmte die wordt uitgestraald door stoom- en/of warmwaterleidingen.

5. Binnenschotten dienen van goedgekeurd materiaal te zijn vervaardigd, dat onvatbaar is voor ongedierte.

6. Om te voorkomen dat zich condenswater vormt en ter voorkoming van oververhitting, moeten nacht- en dagverblijven, ontspanningsruimten en gangen binnen de ruimte die door de bemanningsverblijven wordt ingenomen, behoorlijk geïsoleerd zijn.

7. De stoomtoe- en afvoerleidingen van lieren en dergelijke werktuigen mogen, wanneer dit technisch mogelijk is, niet door de verblijven van de bemanning lopen, of door de daarmede in verbinding staande gangen. Moeten deze leidingen echter toch door deze verblijven of gangen worden gelegd, dan dienen zij behoorlijk geïsoleerd te zijn en door kokers te lopen.

8. Panelen in en de bekleding van het interieur dienen te bestaan uit materiaal waarvan het oppervlak gemakkelijk kan worden schoongemaakt. Beschot met groef en messing of iedere andere constructievorm, waarin ongedierte kan binnendringen, mag niet worden gebruikt.

9. De bevoegde autoriteit beslist in hoeverre er bij de bouw van de verblijven brandwerende of brandvertragende voorzieningen dienen te worden getroffen.

10. De schotten en het onderdeks van de nacht- en dagverblijven dienen gemakkelijk te kunnen worden schoongehouden en, indien zij zijn geverfd, licht van kleur te zijn; er mag geen witkalk voor worden gebruikt.

11. De bekleding van schotten wordt, indien nodig, vernieuwd of hersteld.

12. Het dek van alle bemanningsverblijven dient van daarvoor goedgekeurd materiaal te zijn vervaardigd, waarvan het oppervlak vochtbestendig en gemakkelijk te reinigen is; de constructie van de dekken dient eveneens te worden goedgekeurd.

13. Open dekken boven bemanningsverblijven dienen te worden bekleed met hout of ander even sterk isolerend materiaal.

14. Bij gebruik van compositievloeren dienen de verbindingen met de schotten te worden afgerond om spleten te vermijden.

15. Er dient voor voldoende afvoer te worden gezorgd.

16. Alles dient in het werk te worden gesteld om te voorkomen dat vliegen en andere insecten binnendringen in de verblijven van de bemanning.

Artikel 7

1. De slaap- en dagverblijven dienen behoorlijk te worden ge-ventileerd.
2. De luchtverversing dient zodanig geregeld te kunnen worden dat de lucht steeds aan daaraan te stellen eisen voldoet en er onder alle weersomstandigheden en in elk klimaat een voldoende luchtcirculatie wordt gewaarborgd.
3. Vissersscheepen waarmede geregeld in de tropen en in andere gebieden met een soortgelijk klimaat de visvangst wordt uitgeoefend dienen, wanneer het klimaat dit noodzakelijk maakt, te zijn uitgerust zowel met mechanische luchtverversingsmiddelen als met elektrisch aangedreven ventilatoren, met dien verstande dat met slechts een van deze beide kan worden volstaan in ruimten waar op deze wijze de lucht reeds afdoende wordt ververst.
4. Vissersscheepen waarmede elders de visvangst wordt uitgeoefend dienen te zijn uitgerust hetzij met mechanische luchtverversingsmiddelen, hetzij met elektrisch aangedreven ventilatoren. De bevoegde autoriteit kan vissersscheepen die gewoonlijk in de koude zeeën van het noordelijk of zuidelijk halfrond voor de visvangst worden gebruikt, van deze eis uitzonderen.
5. De drijfkracht die nodig is voor de aandrijving van de luchtverversingstoestellen bedoeld in het derde en vierde lid van dit artikel, dient zo mogelijk, zolang de bemanning aan boord verblijft of werkt, en de omstandigheden dit nodig maken, beschikbaar te zijn.

Artikel 8

1. Er dient voor een doelmatige installatie voor verwarming van de bemanningsverblijven te worden gezorgd, die is aangepast aan de klimatologische omstandigheden.
2. Zo mogelijk, dient deze verwarmingsinstallatie, zolang de bemanning aan boord verblijft of daar arbeid verricht, en indien de omstandigheden dit gebieden, in werking te zijn.
3. Verwarming door middel van open vuren is verboden.
4. De verwarmingsinstallatie dient, wat weer en klimaat betreft, onder normale praktijkomstandigheden de temperatuur in de bemanningsverblijven op een redelijk niveau te kunnen houden; de bevoegde autoriteit schrijft hiervoor de normen voor.
5. Radiatoren en andere verwarmingsapparaten dienen zodanig te worden opgesteld en, zo nodig, afgeschermd en van beveiligingsmiddelen voorzien, dat er voor de opvarenden geen brandgevaar of ander gevaar of ongerief ontstaat.

Artikel 9

1. Alle bemanningsverblijven dienen behoorlijk te zijn verlicht. De minimumnorm voor de hoeveelheid in dagverblijven doordringend daglicht is een zodanige dat iemand met een normaal gezichtsvermogen bij helder weer overal in het desbetreffende verblijf waar men zich vrij kan bewegen een gewone krant kan lezen. Indien het niet mogelijk is voldoende daglicht toe te laten, dient er voor kunstlicht te worden gezorgd dat aan de hierboven bedoelde minimumeis voldoet.

2. Op alle schepen dient, zo mogelijk, in de bemanningsverblijven elektrisch licht te worden aangelegd. Indien er geen twee van elkaar onafhankelijke elektriciteitsbronnen zijn voor de verlichting, dan dient voor noodgevallen over extra lampen of verlichtingsapparatuur van deugdelijke makelij te kunnen worden beschikt.

3. De elektrische lampen dienen zodanig te worden aangebracht, dat zij degenen die in het verblijf aanwezig zijn het maximum aan rendement geven.

4. Behalve de normale verlichting van de hut, dient er voor elke kooi een leeslamp van voldoende sterkte te worden gemonteerd.

5. Bovendien dient gedurende de gehele nacht in het nachtverblijf een blauwe lamp te branden.

Artikel 10

1. De slaapverblijven dienen midscheeps of in het achterschip te worden ondergebracht. In bijzondere gevallen, indien in verband met de afmetingen of het type van het schip of met het doel waarvoor het is gebouwd, de ligging elders onredelijk of onmogelijk zou zijn, kan de bevoegde autoriteit toestaan dat de nachtverblijven in het voorschip worden ondergebracht, doch onder geen beding vóór het aanvaringsschot.

2. Het vloeroppervlak per persoon in de slaapverblijven, waaronder niet begrepen de ruimte die door kooien en kasten wordt ingenomen, mag niet minder bedragen dan:

- (a) 5,4 vierkante voet ($0,5\text{ m}^2$) voor schepen van 25 tot en met 49 ton
- (b) 8,1 vierkante voet ($0,75\text{ m}^2$) voor schepen van 50 tot en met 99 ton
- (c) 9,7 vierkante voet ($0,9\text{ m}^2$) voor schepen van 100 tot en met 249 ton
- (d) 10,8 vierkante voet (1 m^2) voor schepen van 250 ton of meer.

3. Indien de bevoegde autoriteit, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1, vierde lid, van dit Verdrag, beslist dat de lengte het criterium is voor de toepassing van dit Verdrag, mag het vloeroppervlak

per persoon in de slaapverblijven, waaronder niet begrepen de ruimte die door kooien en kasten wordt ingenomen, niet minder bedragen dan:

- (a) 5,4 vierkante voet ($0,5 \text{ m}^2$) voor schepen met een lengte vanaf 45 voet (13,7 m), doch minder dan 65 voet (19,8 m)
- (b) 8,1 vierkante voet ($0,75 \text{ m}^2$) voor schepen met een lengte vanaf 65 voet (19,8 m), doch minder dan 88 voet (26,8 m)
- (c) 9,7 vierkante voet ($0,9 \text{ m}^2$) voor schepen met een lengte vanaf 88 voet (26,8 m), doch minder dan 115 voet (35,1 m)
- (d) 10,8 vierkante voet (1 m^2) voor schepen met een lengte van 115 voet (35,1 m) of meer.

4. De vrije hoogte in het slaapverblijf van de bemanning mag, zo mogelijk, niet minder zijn dan 6 voet 3 duim (1,90 m).

5. Er dient een zo groot aantal slaapverblijven te zijn dat elke afdeling haar eigen verblijf of verblijven heeft, met dien verstande dat de bevoegde autoriteit deze eis, wat kleine schepen betreft, kan verzachten.

6. Het aantal personen per slaapverblijf mag de hierna volgende maxima niet overschrijden:

- (a) officieren: zo mogelijk, één persoon per hut, doch onder geen beding meer dan twee;
- (b) scheepsgezellen: zo mogelijk, twee of drie personen per hut, doch onder geen beding meer dan de volgende aantallen:
  - (i) op schepen van 250 ton en meer, vier personen;
  - (ii) op schepen van minder dan 250 ton, zes personen.

7. Indien de bevoegde autoriteit, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1, vierde lid, van dit Verdrag, beslist dat de lengte het criterium is voor de toepassing van dit Verdrag, mag het aantal scheepsgezellen dat in een slaapverblijf mag worden ondergebracht niet meer bedragen dan:

- (a) op schepen met een lengte van 115 voet (35,1 m) of meer, vier personen;
- (b) op schepen met een lengte van minder dan 115 voet (35,1 m), zes personen.

8. In bijzondere gevallen, indien in verband met de afmetingen of het type van het schip of met het doel waarvoor het is gebouwd, deze eisen onredelijk of onuitvoerbaar zouden zijn, kan de bevoegde autoriteit uitzonderingen toestaan op de eisen genoemd in het zesde en zevende lid van dit artikel.

9. Het maximumaantal personen dat in één nachtverblijf mag worden ondergebracht dient op een plaats in dat verblijf waar het gemakkelijk kan worden gezien, in leesbaar en onuitwisbaar schrift te worden aangegeven.

10. Elk lid van de bemanning dient zijn eigen kooi te hebben.
11. Kooien mogen niet zodanig naast elkaar worden geplaatst dat een ervan slechts via een andere kan worden bereikt.
12. Kooien mogen niet meer dan twee hoog worden aangebracht; indien het kooien betreft die in de zijde van het schip zijn opgesteld, mag, waar zich een patrijspoort boven een kooi bevindt, geen tweede kooi boven een andere worden aangebracht.
13. Indien de kooien twee hoog staan opgesteld, dan dient de onderste zich op ten minste 12 duim (0,30 m) boven de grond te bevinden; de bovenste kooi dient ongeveer halverwege de onderzijde van de onderste kooi en de onderkant van de dekbalken te worden aangebracht.
14. Zo mogelijk, dient de binnenwerkse maat van een kooi ten minste 6 voet 3 duim bij 2 voet 3 duim (1,90 m bij 0,68 m) te zijn.
15. Het geraamte van een kooi en, zo die aanwezig is, de kooiplank, dienen te zijn vervaardigd van daarvoor goedgekeurd materiaal, dat hard en glad is en bestand tegen roestvorming en ongedierte.
16. Indien voor het vervaardigen van kooien een uit buis samengesteld geraamte wordt gebruikt, dan dient deze buis een gesloten geheel te vormen zonder openingen waardoorheen ongedierte naar binnen kan komen.
17. Elke kooi moet zijn voorzien van een springverenmatras van goedgekeurd materiaal of van een springbak en een matras van goedgekeurd materiaal. Als vulling mag geen stro of ander voor ongedierte vatbaar materiaal worden gebruikt.
18. Indien een kooi boven een andere wordt aangebracht; dient de bovenste te zijn voorzien van een stofvrije bodem van hout, zeildoek of ander geschikt materiaal.
19. De slaapverblijven dienen zodanig te zijn ingedeld en ingericht dat zij voor de opvarenden redelijk gerieflijk zijn en het zindelijk houden ervan vergemakkelijken.
20. Het meubilair dient mede een kleerkast voor iedere opvarendete omvatten, die is voorzien van een beugel voor het aanbrengen van een hangslot en een roe waaraan door middel van klerenhangers kledingstukken kunnen worden opgehangen. De bevoegde autoriteit ziet erop toe dat de kastruimte zo groot mogelijk is.
21. In elk slaapverblijf dient zich een tafel of lessenaar te bevinden, hetzij van het vaste, neerklapbare of uitschuifbare type, waaraan men gemakkelijk moet kunnen zitten.
22. Het meubilair dient te zijn vervaardigd van glad afgewerkt, hard materiaal dat niet kan krom trekken of roesten en onvatbaar is voor ongedierte.

23. Het meubilair dient per opvarende mede een lade of daarmede vergelijkbare bergruimte te omvatten die, zo mogelijk, ten minste 2 kubieke voet ($0,056\text{ m}^3$) inhoud heeft.

24. De patrijspoorten in de slaapverblijven dienen van gordijnen te zijn voorzien.

25. De slaapverblijven dienen te zijn voorzien van een spiegel, kastjes voor toiletartikelen, een boekenrek en een voldoende aantal kleerhaken.

26. Indien mogelijk, dient de indeling van de kooien zodanig te zijn dat de wachten gescheiden worden gehouden en dat zij die overdag werken geen verblijf delen met hen die wachtdienst hebben.

Artikel 11

1. Op schepen met een bemanning van meer dan tien personen dient de messroom gescheiden te zijn van de slaapverblijven. Zo mogelijk, dient dit eveneens het geval te zijn op schepen met een kleinere bemanning. Indien dit evenwel niet mogelijk is, kan de messroom met het nachtverblijf in één ruimte worden ondergebracht.

2. Op schepen die de visvangst in volle zee uitoefenen en die een bemanning hebben van meer dan 20 personen, kan een afzonderlijke messroom voor de schipper en de officieren worden ingericht.

3. De afmetingen en de inrichting van elke messroom dienen zodanig te zijn dat deze in overeenstemming zijn met het aantal personen dat doorgaans tegelijk van een messroom gebruik maakt.

4. Messrooms dienen te zijn uitgerust met tafels en goedgekeurde zitplaatsen, waarvan het aantal in overeenstemming dient te zijn met het aantal personen dat doorgaans tegelijk van een messroom gebruik maakt.

5. De messrooms dienen zo dicht mogelijk bij de kombuis te zijn gelegen.

6. Indien de pantries niet rechtstreeks met de messrooms in verbinding staan, dan dient er voldoende kastruimte voor het opbergen van het eetgerei en een behoorlijke gelegenheid voor het afwassen daarvan te worden geschapen.

7. De tafelbladen en de bovenzijde van de zittingen dienen van vochtwerend materiaal te zijn vervaardigd, geen scheuren te vertonen en gemakkelijk schoon te houden te zijn.

8. Indien mogelijk, dienen de messrooms zodanig te zijn ingedeeld, gemeubileerd en ingericht dat zij als ontspanningsruimten kunnen worden gebruikt.

Artikel 12

1. Op alle schepen dient voldoende sanitair, met inbegrip van wastafels en badkuipen en/of douches aanwezig te zijn.

2. Overeenkomstig de onderstaande specificatie dient er voor elke afdeling van de bemanning voor alle leden daarvan die niet over een hut beschikken waaraan eigen sanitair is verbonden, zo mogelijk, sanitair beschikbaar te zijn:

(a) één badkuip en/of douche per acht personen of minder;

(b) één toilet per acht personen of minder;

(c) één wastafel per zes personen of minder,

met dien verstande dat indien het aantal personen in een afdeling een even veelvoud van het opgegeven aantal met minder dan de helft van het opgegeven aantal overschrijdt, dit overschat voor de toepassing van dit lid buiten beschouwing kan blijven.

3. Op alle gemeenschappelijke wasplaatsen dient koud zoet water en warm zoet water of verwarmingstoestellen voor water beschikbaar te zijn. De bevoegde autoriteit kan, in overleg met de organisaties van visserijreders en vissers, zo die er zijn, de minimumhoeveelheid zoet water vaststellen die dagelijks per man dient te worden verstrekt.

4. De wasbakken en badkuipen dienen van behoorlijke afmetingen te zijn en te zijn vervaardigd van goedgekeurd materiaal met een glad oppervlak dat niet scheurt, schilfert of kan roesten.

5. Alle toiletten dienen buiten alle andere delen van de verblijven een eigen luchtafvoer naar de open lucht te hebben.

6. Het sanitair op de toiletten dient van een goedgekeurd model te zijn en te zijn voorzien van een grote stortbak, die onder alle omstandigheden functioneert en een afzonderlijke eenheid vormt.

7. De afvoerpijpen dienen een behoorlijke doorsnede te hebben en dienen zodanig te zijn geconstrueerd dat het gevaar van verstopping uiterst gering is en ze gemakkelijk kunnen worden gereinigd. Zij mogen niet door tanks lopen waarin zich zoet water of drinkwater bevindt, noch mogen zij, zo dit niet strikt nodig is, in messrooms of slaapverblijven onderdeks worden gelegd.

8. Toiletruimten bestemd voor gebruik door meer dan één persoon dienen aan de volgende eisen te voldoen:

(a) de vloeren dienen uit goedgekeurd, duurzaam materiaal te bestaan dat gemakkelijk kan worden gereinigd en vochtbestendig is; zij dienen een goed functionerende afvoer te hebben;

(b) schotten dienen te zijn vervaardigd van staal of ander goedgekeurd materiaal en dienen tot een hoogte van ten minste 9 duim (0,23 m) boven het niveau van het dek waterdicht te zijn;

(c) de ruimte dient naar behoren te worden verlicht, verwarmd en geventileerd;

- (d) de toiletten dienen dicht bij de slaapverblijven en de wasruimten te liggen, doch daarvan gescheiden te zijn; zij mogen niet uitkomen op de slaapverblijven of op een gang tussen de slaapverblijven en de toiletten die niet langs andere weg kan worden bereikt, met dien verstande dat deze eis niet geldt voor een toilet dat tussen twee slaapverblijven ligt waarin ten hoogste vier personen zijn ondergebracht;
- (e) indien er zich meer dan één toilet in een afdeling bevindt, dienen deze zodanig te zijn afgeschermd dat men er zich volkomen afgezonderd voelt.

9. Gelegenheid voor het wassen en drogen van kledingstukken dient te worden geboden en te zijn afgestemd op het aantal bemanningsleden en de normale duur van de reis.

10. Gelegenheid voor het wassen van kledingstukken dient mede van een afvoerbuis voorziene gootstenen te omvatten, die in de wasruimte dienen te worden aangebracht, indien een afzonderlijke gelegenheid voor het doen van de was in redelijkheid niet kan worden geschapen. Bij de gootstenen dient een ruime toevoer te zijn van koud zoet water en warm zoet water, of een toestel aanwezig te zijn voor het verwarmen van water.

11. Gelegenheid voor het drogen van kledingstukken dient te worden geboden in een afdeling die niet grenst aan slaapruimten, mess-rooms en toiletten, daarnaast behoorlijk geventileerd en verwarmd kan worden en die is uitgerust met lijnen of andere middelen om kledingstukken aan op te hangen.

Artikel 13

1. Indien mogelijk, dient er een afzonderlijke, uit de buurt van de andere, gelegen hut beschikbaar te zijn voor een bemanningslid dat ziek of gewond is. Op schepen van 500 ton of meer dient er een ziekenboeg te zijn. Ingeval de bevoegde autoriteit, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1, vierde lid, van dit Verdrag, beslist dat de lengte het criterium is voor de toepassing van dit Verdrag, dient er een ziekenboeg te zijn op schepen met een lengte van 150 voet (45,7 m) of meer.

2. Op elk schip dat geen arts aan boord heeft dient een goedkeurde medicijnkist met gemakkelijk te begrijpen instructies aanwezig te zijn. In dit verband laat de bevoegde autoriteit zich leiden door de „Aanbeveling betreffende de inhoud van de scheepsapotheek”, 1958 en de „Aanbeveling betreffende medisch advies per radio aan schepen op zee” 1958.

Artikel 14

Buiten de slaapverblijven, doch van daaruit gemakkelijk bereikbaar, dient er voldoende, behoorlijk geventileerde ruimte te zijn voor het ophangen van oliegoed.

Artikel 15

De bemanningsverblijven dienen schoon en in een goed bewoonbare staat te worden gehouden; er mogen geen goederen en scheepsbenodigheden in worden opgeslagen, die niet tot de persoonlijke bezittingen van de opvarenden behoren.

Artikel 16

1. Er dienen zich aan boord voldoende kooktoestellen te bevinden; zo mogelijk, dienen deze in een afzonderlijke kombuis te worden opgesteld.
2. Derhalve dient de kombuis van behoorlijke afmetingen te zijn, goed verlicht en goed geventileerd.
3. De kombuis dient te zijn uitgerust met keukengerei, het nodige aantal kasten en planken, gootstenen en bordenrekken van roestvrij materiaal en voldoende afvoermogelijkheden. Drinkwater dient via leidingen naar de kombuis te worden gevoerd. Indien dit onder druk geschiedt, dan dienen voorzieningen tegen terugstroming te worden getroffen. Indien er geen warm water naar de kombuis wordt gevoerd, dan dient er een toestel te zijn waarmede water kan worden verwarmd.
4. De kombuis dient zodanig te zijn ingericht, dat op elk ogenblik voor de bemanning warme dranken kunnen worden gemaakt.
5. Er dient een behoorlijk ruim magazijn voor de opslag van levensmiddelen te zijn; dit dient droog en koel gehouden te kunnen worden en goed geventileerd te zijn, ter voorkoming van bederf van de voorraden. Zo mogelijk, dienen er koelkasten of andere opbergruimte waarin de lucht kan worden gekoeld, aanwezig te zijn.
6. Ingeval voor het koken in de kombuis gebruik wordt gemaakt van butaan- of propaangas, dienen de gasflessen bovenop te worden gehouden.

DEEL IV.*Toepassing op bestaande schepen***Artikel 17**

1. Met inachtneming van de bepalingen vervat in het tweede, derde en vierde lid van dit artikel, is dit Verdrag van toepassing op schepen waarvan de kiel na de inwerkingtreding van het Verdrag voor het gebied van registratie wordt gelegd.
2. Betreft het een schip dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag voor het gebied van registratie in zijn geheel is voltooid, en dat niet voldoet aan de norm, beschreven in Deel III van dit Verdrag, dan kan de bevoegde autoriteit, in overleg met de organisaties van de visserijreders en de vissers, zo die er zijn, verlangen dat,

ten einde het schip te doen beantwoorden aan de voorwaarden van dit Verdrag, die veranderingen worden aangebracht die zij, gelet op de zich daarbij voordoende problemen van praktische aard, mogelijk oordeelt; deze veranderingen dienen te worden aangebracht wanneer:

- (a) het schip opnieuw wordt geregistreerd;
- (b) ter uitvoering van reeds lang daarvoor gemaakte plannen, en niet tengevolge van een ongeluk of een noodtoestand, het schip wordt verbouwd of er omvangrijke reparaties aan worden uitgevoerd.

3. Betreft het een schip dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag voor het gebied van registratie nog wordt gebouwd en/of omgebouwd, dan kan de bevoegde autoriteit in overleg met de organisaties van de visserijreders en de vissers, zo die er zijn, verlangen dat, ten einde het schip te doen beantwoorden aan de voorwaarden van dit Verdrag, die veranderingen worden aangebracht die zij, gelet op de zich daarbij voordoende problemen van praktische aard, mogelijk oordeelt; nadat die veranderingen zijn aangebracht, dient het schip te voldoen aan de eisen neergelegd in dit Verdrag, tenzij en totdat het schip opnieuw wordt geregistreerd.

4. Betreft het een schip, niet zijnde een schip zoals bedoeld in het tweede en derde lid van dit artikel of een schip waarop de bepalingen van dit Verdrag van toepassing waren toen het werd gebouwd, dat na het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag voor een bepaald grondgebied, op dat grondgebied opnieuw wordt geregistreerd, dan kan de bevoegde autoriteit, in overleg met de organisaties van de visserijreders en de vissers, zo die er zijn, verlangen dat, ten einde het schip te doen beantwoorden aan de voorwaarden van dit Verdrag, die veranderingen worden aangebracht die zij, gelet op de zich daarbij voordoende problemen van praktische aard, mogelijk oordeelt; nadat die veranderingen zijn aangebracht, dient het schip te voldoen aan de eisen neergelegd in dit Verdrag, tenzij en totdat het schip andermaal opnieuw wordt geregistreerd.

DEEL V.

Slotbepalingen

Artikel 18

Dit Verdrag laat onverlet elke wet, uitspraak, elk gebruik of elke overeenkomst waarbij reders van vissersscheepen en vissers zijn betrokken, voor zover daaraan gunstiger voorwaarden zijn verbonden dan die welke in dit Verdrag zijn vervat.

Artikel 19

De formele bekraftigingen van dit Verdrag worden medegedeeld aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau en door hem geregistreerd.

Artikel 20

1. Dit Verdrag is slechts verbindend voor de Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie, die hun bekrachtigingen door de Directeur-Generaal hebben doen registreren.
2. Het treedt in werking twaalf maanden nadat de bekrachtigingen van twee Leden door de Directeur-Generaal zijn geregistreerd.
3. Vervolgens treedt dit Verdrag ten aanzien van ieder Lid in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging is geregistreerd.

Artikel 21

1. Elk Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na verloop van een termijn van tien jaar te rekenen van de datum waarop dit Verdrag in werking is getreden, door middel van een aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau gerichte en door deze te registreren schriftelijke kennisgeving. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar nadat zij is geregistreerd.
2. Elk Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd en niet binnen een jaar na verloop van de termijn van tien jaar, bedoeld in het vorige lid, gebruik maakt van de bevoegdheid tot opzegging voorzien in dit artikel, is voor een nieuwe termijn van tien jaar gebonden en kan daarna dit Verdrag opzeggen na afloop van elke termijn van tien jaar onder de voorwaarden bedoeld in dit artikel.

Artikel 22

1. De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau geeft aan alle Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie kennis van de registratie van alle bekrachtigingen en opzeggingen die hem door de Leden van de Organisatie worden medegedeeld.
2. Bij de kennisgeving aan de Leden van de Organisatie van de registratie van de tweede hem medegedeelde bekrachtiging, vestigt de Directeur-Generaal de aandacht van de Leden der Organisatie op de datum waarop dit Verdrag in werking treedt.

Artikel 23

De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau doet aan de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties mededeling, ter registratie overeenkomstig artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties, van de volledige bijzonderheden betreffende alle bekrachtigingen en opzeggingen, welke door hem overeenkomstig de voorgaande artikelen zijn geregistreerd.

Artikel 24

Telkens wanneer de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau zulks nodig oordeelt, brengt deze Raad aan de Algemene

Conferentie verslag uit over de toepassing van dit Verdrag en onderzoekt of het wenselijk is de kwestie van de gehele of gedeeltelijke herziening ervan op de agenda der Conferentie te plaatsen.

Artikel 25

1. Indien de Conferentie een nieuw Verdrag aanneemt, houdende gehele of gedeeltelijke herziening van het onderhavige Verdrag, zal, tenzij het nieuwe Verdrag anders bepaalt:
  - (a) de bekraftiging door een Lid van het nieuwe Verdrag, houdende herziening, ipso jure onmiddellijke opzegging van het onderhavige Verdrag medebrengen, niettegenstaande het bepaalde in artikel 21, zodra het nieuwe Verdrag, houdende herziening, in werking is getreden;
  - (b) met ingang van de datum waarop het nieuwe Verdrag, houdende herziening, in werking treedt, het onderhavige Verdrag niet langer door de Leden bekraftigd kunnen worden.
2. Het onderhavige Verdrag blijft echter in elk geval naar vorm en inhoud van kracht voor de Leden die het hebben bekraftigd en die het nieuwe Verdrag, houdende herziening, niet bekraftigen.

Artikel 26

De Franse en de Engelse tekst van dit Verdrag zijn gelijkelijk authentiek.

D. GOEDKEURING

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 60, lid 2, der Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal alvorens te kunnen worden bekraftigd.

E. BEKRACHTIGING

De volgende Staten hebben overeenkomstig artikel 19 van het Verdrag hun bekraftiging doen registreren door de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau te Genève:

Noorwegen	6 juli 1967
Sierra Leone	6 november 1967

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel 20, lid 2, op 6 november 1968 in werking treden voor Noorwegen en Sierra Leone.

Voor de Staten die het Verdrag na 6 november 1967 bekraftigen, zullen zij ingevolge artikel 20, lid 3, in werking treden twaalf maanden na de datum van registratie van de desbetreffende bekrachtiging.

J. GEGEVENS

Voor het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie zie, laatstelijk, *Trb.* 1966, 139.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties, naar welke Organisatie wordt verwezen in artikel 23 van het Verdrag, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Stb.* F 321; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1968, 107.

Uitgegeven de achttiende oktober 1968.

*De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
DE JONG.*